

Stockholm 2015-09-11

Betänkandet *En fondstruktur för innovation och tillväxt* (SOU 2015:64)

Sammanfattning

Forska!Sverige anser att det är viktigt att den nya fondstrukturen bidrar till:

- en effektivisering och ökad samordning av existerande stödstrukturer och experter
- tydliggörande av de statliga aktörernas roller
- nationellt snarare än regionalt stöd
- ett stöd som är långsiktig i sin utformning
- en ordentlig utvärdering av insatserna

Övergripande kommentarer

Stiftelsen Forska!Sverige är överlag mycket positiva till betänkandet ”En fondstruktur för innovation och tillväxt” där ett nationellt fond-i-fondbolag, Fondinvest, föreslås inrättas för det statliga riskkapitalet med uppdrag att investera bl.a. genom samfinansiering med enskilda investerare och genom fonder inriktade mot tidiga faser i svenska innovativa företag med hög tillväxtpotential.

Forskningsbaserade företag spelar en fundamental roll i att utveckla upptäckter till produkter och metoder som förbättrar hälsa. Den här typen av företag är nödvändiga för att ett land ska kunna ha ett fungerande ekosystem inom life science. Företag som arbetar med komplexa projekt och långa utvecklingstider möter dock stora utmaningar inte minst med att hitta finansiering. Statliga finansiärer begär generellt sett motfinansiering vid stöd till forskning i företag i enlighet med statsstödsreglerna. Det kan fungera i riktigt tidiga skeden, där det handlar om mindre summor, eftersom det då kan vara möjligt för grundare eller enstaka affärsänglar att matcha finansieringen. Det kan också fungera i sena faser, då risken är tillräckligt låg för marknadsaktörer att vilja investera. I tidiga faser, upp till 20 miljoner kronor, är det dock svårt att hitta privat kapital. I dessa tidiga lägen har statliga finansiärer en tydlig, marknadskompletterande, roll och här kan de föreslagna förändringarna av riskkapitalet göra stor skillnad för sektorn.

Se Forska!Sveriges specifika synpunkter på betänkandet nedan.

Specifika synpunkter

5.3 Fondinvest AB:s uppdrag, kapital och organisation

Förslaget att verksamheten bedrivs med en liten förvaltningsorganisation och nyttjar externa experter finner Forska!Sverige positivt. Att i högre utsträckning nyttja affärskompetens hos etablerade företag professionaliserar innovationsstödet. Det kan till exempel gälla utvärdering av ansökningar, men också underlätta för start-up företag att dra nytta av kontakter med etablerade företag. Det sker till exempel i AstraZenecas lokaler i Mölndal där det idag finns en inkubator, BioVentureHub, där mindre företag får tillgång till AstraZenecas infrastruktur och personalens kompetens i ett offentligt-privat partnerskap. Det sker också i form av insatser för internationalisering där stora företag och det offentliga Sverige kan agera dörroppnare för små företag så att de kan etablera kontakter och nå ut på nya marknader.

Vidare bör de statliga finansörerna ge mer konstruktiv återkoppling på de ansökningar som inte får tilldelning. Det skulle på ett enkelt och billigt sätt höja nivån på projekten och ta till vara de resurser som redan spenderats på utvärdering.

5.4 Närmare om investeringsverksamheten

Det privata kapital som investerar inom life science verkar ofta globalt. Ramarna för investeringarna avgörs oftast av typ av bolag och risk och styrs inte av geografiska områden. Kapitalet i Fondinvest ska användas till investeringar i svenska tillväxtbolag. Den inriktningen är riktig men för att den begränsningen inte ska krocka med de privata fondernas behov av att vara geografiskt gränslösa behöver regelverken vara tydliga.

5.7 Genomförande och finansiering

Att den nya fondstrukturen Fondinvest byggs upp av och samordnas med befintliga stödsystem är bra. Dagens system är svåröverskådligt och olika statliga stödprogram delar ibland ovetande ut bidrag till samma företag eller organisation. Det är därför viktigt att de statliga finansörerna får tydliga roller och koordineras sinsemellan, samt att information om de offentliga stödstrukturerna samlas på ett ställe så att det blir lättare för företagen att hitta. Stödet måste vidare ha rätt storlek. Det finns idag en flora av små bidrag tillgängliga för företag, något som resulterar i en onödigt tung administrativ börda för respektive steg i företagets tillväxt och som dessutom innebär att administrationskostnaderna ofta utgör en orimligt stor andel av stödprogrammets totala kostnad.

Det är dessutom av största vikt att den nya organisationen leds av personer som har relevant näringslivserfarenhet och kompetens att sätta ramverk och bedöma VC-team även inom så specialiserade områden som life science.

5.8 Styrning och uppföljning av Fondinvest AB

Eftersom projekten i life science-företag har mycket långa utvecklingstider är det viktigt att utvärderingen av en life science-fond tar hänsyn till de långa leetiderna.

5.10 Ramverket för investeringar

Utredningen tar upp regelverken kring personaloptioner, investeraravdrag och 3:12-regler som omgivande regelverk som påverkar investeringsklimatet i Sverige. Vi delar utredarens syn att samtliga dessa regelverk behöver ses över på det sätt som utredaren föreslår. Det är också av stor vikt att detta görs skyndsamt.

Med vänlig hälsning

Anna Nilsson Vindefjärd
Generalsekreterare Forska!Sverige